

מכשירי שמיעה: פתרונות חדשניים

"מה? מה? מה?...": כנראה שאתם זקוקים למכשיר שמיעה. החידושים הטכנולוגיים בתחום יאפשרו לכם להצטייד במכשיר אסתטי במחיר נוח. כדאי לטפל בהקדם, לפני שבעיית השמיעה תחריף

מאת: אסתי חיימוב

תחום מכשירי השמיעה הולך ומשתכלל כל הזמן - ומסוגל לתת כיום מענים עיצוביים וטכנולוגיים מתקדמים, המסייעים ללוקים בשמיעתם לנהל את חייהם ללא הפרעה; ולהתחיל בטיפול ללא חשש, הרבה לפני שהירידה בשמיעה מחריפה עד כדי מצב של "אין ברירה".

מכשירי שמיעה מיועדים לשימוש של כל אדם, שיש לו לקות או ירידה בשמיעה, בין אם מלידה ובין אם לקות הנרכשת במהלך החיים, כתוצאה של טראומה באוזניים או ירידה בשמיעה עקב הגיל.

מי האוכלוסייה ששמיעתה עשויה להיפגע?

כל אדם עשוי לסבול מירידה בשמיעה. אצל ילדים, מדובר בלקות שקרתה עקב סיבוכים ויראליים או אחרים בלידה. אצל מבוגרים, מדובר בדרך כלל בסיבות רפואיות שונות, כגון: ניתוחים באוזניים, שפגעו בשמיעה וכדומה.

גם חיילים, שבמסגרת שירותם נחשפים לרעש גבוה לאורך זמן, או אנשים העובדים במפעלי תעשייה ליד מכונות מרעישות לאורך זמן - עשויים לסבול מירידה בשמיעה, עם התקדמות הגיל, בדרך כלל אחרי גיל 40. במקרים כאלה, מדובר בנזק מתמשך, המקבל ביטוי בגילאים מבוגרים, בעקבות תהליכים ניווניים טבעיים של הגוף.

כך, מעל גיל 65, אחד מכל 3 אנשים יסבול מירידה בשמיעה, ברמה כזו או אחרת. זו תוצאה של תהליך ניווני טבעי של הגוף, ממש כמו הראייה והחושים האחרים - שחלה ירידה בחדותם, בגיל מבוגר, אצל אנשים רבים.

מה התסמינים לירידה או ללקות בשמיעה?

אנו מחלקים את אוכלוסיית הלוקים בשמיעתם במהלך חייהם לשתי קבוצות: אלה שמודעים לשינוי בשמיעתם; ואלה שמודעים לכך פחות (או בכלל לא מודעים; או אף מכחישים זאת). בקבוצה השנייה, מדובר באנשים שסביבתם הקרובה היא זו שמעירה להם על בעיות השמיעה, גם אם הם עצמם מתכחשים לכך.

בקבוצה הראשונה, אנשים יחוו שלפתע הם צריכים, למשל, להגביר את הטלוויזיה - מעבר לרגיל. הם ימצאו את עצמם שואלים את סביבתם "מה?", הרבה מעבר לרגיל, כי לא יבינו חלק גדול ממה שנאמר להם. התופעה הזו תתרחש במצבים רבים - ובעיקר כאשר ידברו עם מי ששפתם לא תמיד ברורה, כמו הנכדים. לבסוף, כאשר אדם שסובל מירידה בשמיעה ידבר בשפה שאינה שפת אמו, הוא יתקשה לפתע להבין את מי שמדבר עמו, כי בהבנת שפה שנייה נדרשת הבחנה בדקויות - שירידת השמיעה אינה מאפשרת.

כיצד מאבחנים ירידה בשמיעה - ומתאימים מכשיר עזר מתאים?

אדם החש שיש בעיה או ירידה בשמיעה שלו, בשל אחד התסמינים שצוינו למעלה (או כולם) יתחיל את תהליך האבחון בבדיקה אצל רופא אף אוזן גרון, שיוודא כי הבעיה איננה תוצאה של "פקקים" או שעווה וכי מבחינה קלינית האוזן תקינה.

אם הכל תקין קלינית - ועדיין יש בעיית שמיעה, המטופל יופנה לבדיקת שמיעה, שאחריה יוכל לדעת באופן מידי מה רמת הירידה בשמיעה ומה אפשרויות הטיפול העומדות בפניו.

מהן אפשרויות הטיפול בירידה ובלקות שמיעה?

האופציה המומלצת ביותר לטיפול הינה מכשיר שמיעה. יחד עם זאת, ישנם גם פתרונות נקודתיים. למשל: למי שהבעיה שלו היא בצפייה בטלוויזיה, יותאמו אוזניות אלחוטיות מיוחדות, המיועדות ללקויי שמיעה, לצורך זה. פתרון נקודתי נוסף הוא מגבר מיוחד, המאפשר לשוחח בטלפון.

האם המודעות לבעיית השמיעה חשובה להצלחת הטיפול?

מבחינת סיכויי השיקום, המוטיבציה לעשות אבחון ולטפל בבעיה היא חשובה - ברגע שאדם לא מרגיש שיש לו בעיה או קושי, הוא לא ימהר לטפל; וכשיגיע סוף סוף לטיפול, הירידה בשמיעה עשויה להיות כבר משמעותית הרבה יותר - וקשה יותר לשיקום.

למעשה, מחקרים שונים שנעשו בתחום, מראים כי לוקח בממוצע כ-7 שנים, מרגע שהחלה הירידה בשמיעה - ועד שהמטופלים מגיעים להחלטה להרכיב מכשיר שמיעה. מדובר בהחלט ב-7 שנים מבזבזות, שעדיף היה להימנע מהן - ושבמהלכן הירידה בשמיעה רק מחריפה.

מדוע אנשים נמנעים מלבדוק בעיות שמיעה או לטפל בהן, באמצעות מכשירי שמיעה?

אנשים רבים חוששים מפני יחס שונה מהסביבה, מהמשפחה ואף מהמעסיקים - ומעדיפים להסתיר את בעיית השמיעה שלהם ולא להנכיח אותה. ישנן סיבות שונות להימנעות. הראשונה היא העובדה שבעבר המכשירים היו גדולים, מסורבלים והשמיעו רעשים וצפצופים. מעבר לבעיה הטכנית, אנשים חשו כי שימוש במכשיר שמיעה הופך אותם בבת אחת לזקנים יותר - והעדיפו להימנע משימוש, כל עוד יכלו.

זאת ועוד: בניגוד למשקפיים, שהפכו לאביזר אופנתי, למרות שהם מטפלים בלקות חושית קשה לא פחות, עם מכשירי שמיעה יש תחושה של מוגבלות ושל נכות. אנשים רבים מעדיפים לשמוע פחות טוב, מאשר שיסתכלו עליהם כמי שמוגבלים - בגלל המכשיר.

מהם החידושים בתחום מכשירי השמיעה?

החידושים האחרונים בתחום נותנים מענים לרבים מהחששות הללו - בין אם לחשש האסתטי; ובין אם לחשש הטכני. מבחינה אסתטית, מכשירי השמיעה המיוצרים כיום בטכנולוגיות מתקדמות קטנים בהרבה משהיו בעבר - ומעוצבים כך שיתאימו למבנה האוזן והקרקפת וייראו משולבים בהם בצורה יפה וטבעית יותר.

זאת ועוד: אם בעבר, ככל שהבעיה בשמיעה היתה חריפה יותר, כך המכשיר היה גדול יותר, הרי שכיום המכשירים זהים בגודלם וקטנים בהרבה, בזכות הטכנולוגיות המתקדמות הללו.

המכשירים גם מגיעים כיום בצבעים שונים, בין אם בצבעים המותאמים לשיער המטופל או צבע עורו, ובין אם צבעים צבעוניים שונים. קצת כמו עם משקפיים, המגמה היא להפוך את מכשיר השמיעה לאביזר אופנתי - שלא יבייש את המשתמשים בו.

מהן האפליקציות השונות שמותאמות למכשירי שמיעה?

אחת הבעיות העיקריות, עבור מי שהרכיבו מכשיר שמיעה בעבר, היו שיחות טלפון. השימוש במכשיר יצר עיוות של הקול - ואנשים העדיפו לשוחח בלעדיו, או באמצעות מגבר ייחודי, שהורכב רק לצורך השיחה, מה שיצר סרבול רב וחוסר יעילות.

הטכנולוגיות האלחוטיות העכשוויות, בעיקר ה-bluetooth, נותנות לכך מענה. כיום, החיבור לטלפון הוא אלחוטי - ומאפשר לקיים שיחות רגילות, באיכות שמיעה גבוהה ביותר, המשודרות ישירות למכשיר השמיעה, ללא "תיווך".

לטכנולוגיה זו שימוש נוסף, לא צפוי - היא מאפשרת לאדם עם לקות שמיעה לחזור וליהנות מהאזנה למוזיקה דרך הטלפון, באיכות ורמה גבוהים במיוחד.

אפליקציות אחרות משדרגות אף הן את איכות השמיעה באמצעות המכשיר. חלקן מאפשרות, למשל, לשלוט במכשיר השמיעה, להגביר או להחליש אותו בהתאם לצורך, לבדוד רעשים כאלה או אחרים; ולעבור בין תכניות שמיעה שונות, שמתאימות לצרכי שמיעה במצבים מסוימים.

כך ניתן, למשל, לכוון את המכשיר למושב האחורי בעת נהיגה - ולשמוע באופן חד וברור את הילד או הילדה שיושבים שם, מבלי שיהיו הפרעות רקע כלשהן - וניתן יהיה להמשיך בנהיגה כרגיל.

לבסוף, ישנה גם אפליקציה ייחודית, המסייעת למי שסובלים מצפצופים באוזניים. אלה יכולים להפעיל אותה באמצעות תכנית שמיעה ייחודית, המחליפה את הצפצופים במנגינה מרגיעה; וכך, הצפצוף אינו מפריע למטופל להירדם.

לסיכום: מכשירי השמיעה הוכנסו לסל התרופות; וברוב המקרים, עלותם מסובסדת בסכומים ניכרים והמחיר גם הוא הפסיק לשחק תפקיד, במסגרת השיקולים כיצד לטפל בבעיה. וכך, החידושים הטכנולוגיים העכשוויים בתחום מכשירי השמיעה משדרגים את איכות חייו של המטופל, נותנים מענה לבעיות האסתטיות שאפיינו מכשירי שמיעה בעבר - ואינם מהווים עול כלכלי. לכן, מומלץ לגשת לאבחון והתאמת מכשיר - מוקדם ככל האפשר, לפני שבעיית השמיעה תוחרף.

אסתי חיימוב היא קלינאית תקשורת במכון השמיעה הרמוניק.

סייע בהכנת הכתבה: יותם בן מאיר, כתב zap doctors.